Statsforvalteren i Agder

Vår dato: 08.10.2026
Vår ref.: 2017/2930
Deres dato:
Deres ref.:

JENS EIDE AS

Gaupemyrheia 16
4790 LILLESAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Helene Heggelund Knutsen, 38 17 62 78

Vedtak om endret utslippstillatelse etter forurensningsloven - Jens Eide AS

Statsforvalteren i Agder endrer tillatelse til Jens Eide AS. Vedtaket om endring er gjort med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 18 første ledd nr. 5 samt forvaltningsloven § 35.

Vi fatter samtidig vedtak om saksbehandlingsgebyr i sats 6 på kr 47 300,-.

Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad om endring i tillatelsen for sammenføring av sanitærvann til renseanlegget for prosessavløpsvann, datert 22.04.2026. Vi viser også til øvrig kommunikasjon i saken.

1 Vedtak

1.1 Vedtak om endring av tillatelse

Statsforvalteren i Agder endrer tillatelsen til Jens Eide AS (heretter kalt Jens Eide). Den oppdaterte tillatelsen med krav og vilkår ligger vedlagt.

Endringene i tillatelsen gjelder fra 08.10.2026/dags dato.

I den nye tillatelsen er det gitt tillatelse til å sammenføre sanitæravløpsvann og prosessavløpsvann.

Endringene i tillatelsen er gjort med hjemmel i forurensningsloven §§ 11 og 18 første ledd nr. 5, samt forvaltningsloven § 35.

1.2 Vedtak om saksbehandlingsgebyr

Jens Eide skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling, jf. varsel om gebyr i brev av 28.04.2026. Gebyret fastsettes etter sats 6 til kr 47 300,-. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

1.3 Frister

Jens Eide skal utarbeide/oversende/redegjøre for følgende innen angitte frister:

Tabell 1.1 *Oversikt over frister*

Dokumentasjon/utredning	Frist	Henvisning til pkt. i tillatelsen
Rapportering via Altinn	01.03. hvert år	11.5
Etablere system for energiledelse	01.02.2027*	8.1

* *Det ble under tilsynet 03.03.2026 avdekket at virksomheten ikke hadde etablert et energiledelsessystem, virksomheten har fått ny frist i tilbakemeldingen etter tilsynet.*

Se også den oppdaterte tillatelsen.

2 Kort om bakgrunnen for saken

Jens Eide driver med slakterivirksomhet og videreforedler kjøttvarer i sine lokaler på Gaupemyrheia i Lillesand kommune. Virksomheten leder utslipp fra produksjonen til det kommunale avløpsledningsnettet og videre til det kommunale renseanlegget på Fossbekk, hvor utslippet slippes ut i Lillesandsfjorden. Jens Eide fikk i 2023 revidert tillatelsen ettersom den var over ti år gammel og det var behov for en oppdatering av tillatelsens vilkår og ramme. Statsforvalteren fastsatte i 2025 nye krav til grenseverdier i avløpsvannet med ytterligere innskjerping av utslippskravene fra og med 01.01.2026.

Statsforvalteren var på tilsyn hos Jens Eide 03.03.2026. Under tilsynet opplyste Jens Eide om at de leder sanitæravløpsvannet inn på prosessavløpets renseanlegg. Avviket er sett på som et brudd i henhold til gjeldende tillatelse, siden sammenføringen fører til en fortynning av prosessavløpsvannet. Jens Eide kunne ikke på tidspunktet av tilsynet redegjøre for mengden sanitærvann eller påvirkningen dette ville ha på analyseprøvene for prosessavløpsvannet.

Tidligere har Jens Eide hatt problemer med å overholde utslippstillatelsens rensekrav. Virksomheten har begrunnet dette i at overskridelsene skyldes punktutslipp av fiskeolje til Jens Eides renseanlegg fra leietakeren Eco Marines AS, som holder til i samme bygg. Nye målinger fra 2026 viser at Jens Eide har overholdt kravene til utslippsgrenseverdier etter 01.01.2026, med unntak av dager hvor leietakeren har hatt påslipp av fiskeolje til anlegget. De har inngått en avtale med Eco Marines AS om at alt påslipp til renseanlegget stanses og at leietakeren må samle avfallsvannet i tanker og kjøre det til godkjent avfallsmottak.

Jens Eide har i lys av dette søkt om en endring i gjeldende tillatelse, hvor de ønsker å ta inn sanitæravløpsvann som en del av det samlede utslippet fra virksomheten. I Statsforvalterens midlertidige svar påpekte vi at selv om påslippet av fiskeolje er avsluttet, må bedriften likevel redegjøre for hvordan de skal sikre representative analyseprøver av prosessavløpsvannet.

2.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltakene sammenholdt med fordeler og ulemper tiltakene for øvrig vil medføre, jf.

forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad de omsøkte tiltakene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven
Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften
Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Forurensningsforskriften kapittel 36
EUs industriutslippsdirektiv (IED) er tatt inn i norsk rett i bl.a. forurensningsforskriften kapittel 36 med vedlegg. Dette innebærer at Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet bruker beste tilgjengelige teknikker (BAT) i den aktuelle bransjen og minst oppnår tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL).

Nasjonalt prioriterte stoffer
Forurensningsmyndighetene har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer med mål om at utslipp av slike stoffer blir stanset.

2.2 FNs bærekraftsmål
FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål ble vedtatt høsten 2015 og består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. De handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomisk, sosialt og miljømessig.

Norge er forpliktet til å jobbe for at verden når målene innen 2030. Regjeringens plan for å nå bærekraftsmålene i Norge er lagt frem i Meld. St. 40 (2020-2021) «Mål med mening».

3 Statsforvalterens vurdering
3.1 Begrunnelse for vedtaket
Jens Eide fikk sin tillatelse revidert i 2023, da det ble fastsatt midlertidige grenseverdier for utslipp til vann. Tillatelsen ble sist endret i 2025, da endelige grenseverdier for utslipp til vann ble fastsatt. Begrunnelsen for dette vedtaket omhandler derfor kun punkt 3.4 og 11.3 i tillatelsen.

3.1.1 Vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven
Endringen av tillatelsen innebærer at virksomheten kan lede sanitærvann inn på renseanlegget for prosessavløpsvann før påslipp til kommunalt nett. Det vil ikke medføre en økt produksjon eller nye typer utslipp, men endringen vil gjelde håndteringen av avløpsvann internt på anlegget.

Kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8, anses som tilstrekkelig for å fatte et forsvarlig vedtak. Føre var prinsippet, jf. § 9, er vurdert, og det foreligger ikke noe som tilsier at

sammenføringen av sanitæravløpsvann og prosessavløpsvann vil medføre alvorlig risiko eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Det vurderes at tiltaket vil ha liten betydning for den samlede belastningen på resipienten, jf. § 10, forutsatt at analyseprøvene for prosessavløpsvannet er representative. Virksomheten plikter derfor å ha tilstrekkelige rutiner som sikrer representative prøver og korrekt rapportering av utslipp.

Jens Eide etablerte i 2025 et nytt renseanlegg for prosessavløpsvann, og påslipp av fiskeolje til anlegget er stanset. Dette bidrar til at renseanlegget fungerer optimalt, og er tilpasset den ordinære driften ved slakteriet. Statsforvalteren legger til grunn at sammenføringen av sanitæravløpsvann og prosessavløpsvann ikke vil redusere renseanleggets funksjon. Kravet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. naturmangfoldloven § 12, vurderes som oppfylt.

På bakgrunn av dette vurderer Statsforvalteren at den omsøkte endringen ikke vil være i strid med forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5, og at prinsippene i §§ 8 til 12 er tilstrekkelig ivaretatt.

3.1.2 Vurdering av kravene i vannforskriften

Det er lagt til grunn at renseanlegget har tilstrekkelig kapasitet til å behandle den samlede avløpsmengden, og at virksomheten kan dokumentere representative utslippsdata gjennom beregning eller annen egnet metode som korrigerer for bidraget fra sanitæravløpsvannet.

Statsforvalteren vurderer derfor at endringen ikke vil medføre forringelse av miljøtilstanden i den aktuelle vannforekomsten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av vannforekomstens miljømål. Endringen vurderes dermed å være i samsvar med bestemmelsene i vannforskriften.

3.2 Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

Nedenfor følger vår begrunnelse for utvalgte endringer i vilkår og krav i tillatelsen.

3.2.1 Utslipp til vann (punkt 3.1, tabell 3.1)

Vi har fjernet de midlertidige utslippsgrensene som var gjeldende frem til 31.12.2025. Nye utslippsgrenseverdier er gjeldende fra 01.01.2026.

3.2.2 Sanitæravløpsvann (pkt. 3.4 i tillatelsen)

Statsforvalteren vurderer det som nødvendig at Jens Eide etablerer og dokumenterer rutiner for å beregne mengden sanitæravløpsvann som tilføres renseanlegget for prosessavløpsvann. Sanitæravløpsvann inneholder blant annet organisk stoff (BOF og KOF), nitrogen, fosfor og suspendert stoff, og vil derfor kunne påvirke analyseresultatene for utslippskontrollen dersom dette ikke tas hensyn til.

Ved sammenføring av sanitæravløpsvann og prosessavløpsvann kan konsentrasjonene av de analyserte parameterne endres som følge av fortynning eller tilførsel av stoffer som ikke stammer fra slakteriprosessen. For at utslippskontrollen fortsatt skal gi et representativt bilde av virksomhetens prosessutslipp, må virksomheten kunne dokumentere hvordan bidraget fra sanitæravløpsvannet er beregnet og hensyntatt.

Beregningene skal baseres på faktiske driftsforhold og ta høyde for variasjoner i bemanning og aktivitet gjennom året. Dette vil bidra til at virksomheten kan dokumentere representative prøveresultater og sikre at rapporteringen av utslipp er korrekt og sammenlignbar over tid.

Jens Eide etablerte i 2025 et nytt renseanlegg for prosessavløpsvann, og påslipp av fiskeolje til anlegget er stanset. Statsforvalteren legger derfor til grunn at renseanlegget er tilpasset dagens drift og har gode forutsetninger for å håndtere den samlede avløpsstrømmen. Det er samtidig en forutsetning at sammenføringen av sanitæravløpsvann og prosessavløpsvann ikke svekker utslippskontrollen eller renseanleggets funksjon.

3.2.3 Energiledelsessystem (pkt. 8.1 i tillatelsen)
Etter tilsynet 03.03.2026 ble det avdekket at virksomheten ikke hadde utarbeidet et system for energiledelse som skulle vært gjennomført innen 31.12.2023, jf. gjeldende tillatelse. Jens Eide fikk i sin tilbakemelding på retting av avvikene en ny frist den 01.02.2027 for å etablere et energiledelsessystem.

3.2.4 Kvalitetssikring av målingene (pkt. 11.3 i tillatelsen)
I tilbakemeldingen på rettingen av avvikene etter tilsynet beregnet Jens Eide den tilførte vannmengden fra sanitæravløpet ved både høy og lav produksjonsbelastning. Virksomheten opplyste at sanitæravløpsvannet utgjør mellom 2 til 4 % av den totale avløpsmengden. På bakgrunn av disse beregningene vurderte Jens Eide at prøvetaking fra den samlede avløpsstrømmen ville gi et representativt bilde av produksjonen.

Statsforvalteren vurderer imidlertid at bidraget fra sanitæravløpsvannet utgjør en feilkilde ved analyser av utslipp fra produksjonen. Virksomheten må derfor etablere en rutine som sikrer at bidraget fra sanitæravløpsvannet ikke påvirker analyseprøvene fra prosessavløpsvannet. I rutinen som virksomheten har oversendt til Statsforvalteren per 01.06.2026, beskriver ikke Jens Eide hvordan virksomheten vil korrigere prøvetakingen eller beregningene for bidraget fra sanitæravløpsvannet.

Med utgangspunkt i målte og/eller estimerte vannmengder for samlet avløpsmengde, kan virksomheten beregne en faktor for sanitæravløpsvannets bidrag. Virksomheten skal legge denne faktoren til grunn ved rapportering til Statsforvalteren i henhold til tillatelsens krav. Jens Eide bør også vurdere om faktoren varierer som følge av endringer i aktivitetsnivå, produksjonsbelastning eller framtidige endringer i produksjonen.

Virksomheten skal derfor utarbeide og oversende en rutine som beskriver hvordan bidraget fra sanitæravløpsvannet skal beregnes og korrigeres for i analyseresultatene. Rutinen skal inngå i virksomhetens internkontroll. Beregningene skal være basert på representative driftsforhold og ta hensyn til variasjoner i bemanning, produksjonsaktivitet og andre forhold.

Virksomheten skal videre kunne dokumentere at prøvetaking, målinger og beregninger utføres på en måte som sikrer representative resultater for prosessavløpsvannet. Eventuelle usikkerheter knyttet til beregningene skal være kjent og dokumentert. Dersom sammenføringen av avløpsstrømmene medfører vesentlige endringer i prøveresultater eller renseanleggets funksjon, skal virksomheten vurdere behovet for ytterligere tiltak for å opprettholde en tilfredsstillende utslippskontroll.

Statsforvalteren vurderer at disse kravene er nødvendige for å sikre at virksomhetens rapporterte utslippsdata er representative, sammenlignbare over tid og egnet til å vurdere etterlevelse av tillatelsens utslippskrav.

3.2.5 Mindre endringer, vilkår i tillatelsen (vedlegg 1)
Vi har fjernet vedlegg 1 om prioriterte miljøgifter og endret ordlyden i pkt. 1.1 i tillatelsen. Endringen er i samsvar med nye utslippstillatelser for landbasert industri. Jens Eide har likevel en plikt til å kjenne til og begrense utslipp av miljøfarlige stoffer fra virksomheten og dokumentere dette ved behov.

4 Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

4.1 Korrespondanse

Listen under viser korrespondansen for behandlingen av revidert tillatelse.

- Forespørsel om endring av utslippstillatelsen fra Jens Eide (22.04.2026)
- Orientering om saksbehandlingstid og varsel om gebyr (28.04.2026)
- Søknaden sendes på begrenset høring til Lillesand kommune (12.06.2026-15.08.2026)
- Oversendelse av utkast til utslippstillatelsen (14.09.2026)
- Jens Eides rutine for beregning av mengde tilføyd sanitæravløpsvann (18.09.2026)
- Kommentar til utkastet fra Lillesand kommune og oversendelse til Jens Eide (24.09.2026)
- Vedtak om revidert tillatelse (08.10.2026)

4.2 Høring og uttalelser

Saken ble forhåndsvarslet i samsvar med forurensningsforskriften § 36-5. Søknaden om sammenføring av sanitæravløpsvann til virksomhetens renseanlegg for prosessavløp ble sendt på begrenset høring til Lillesand kommune 12.06.2026. Frist for å gi uttalelse var henholdsvis 15.08.2026.

Det var ingen uttalelser i forbindelse med høringen.

4.3 Kommentarer til utkast av tillatelse

Statsforvalteren sendte den 14.09.2026 utkast til endret tillatelse til Jens Eide og Lillesand kommune. Frist for å komme med kommentarer til utkastet var 02.10.2026.

Statsforvalteren har mottatt følgende kommentarer:

<u>Lillesand kommunes kommentar</u>
Kommunen har vurdert de foreslåtte endringene i punkt 3.4 (sanitæravløpsvann) og 11.3 (kvalitetssikring av målinger) i tillatelsen.

Når det gjelder punkt 3.4 Sanitæravløpsvann, har kommunen ingen merknader til at sanitæravløp ledes til renseanlegget for prosessavløpsvann. Kommunen påpeker imidlertid at dersom dokumentasjon av bidraget fra leietakernes avløp er relevant for utslippskontrollen, bør dette omtales i tillatelsen. Dette begrunnes blant annet med at en av leietakerne driver pizzabakeri og har prosessavløp som ledes til Jens Eides sanitæravløpssystem.

For punkt 11.3 Kvalitetssikring av målinger viser kommunen til at påslippstillatelsen allerede stiller krav til prøvetaking som er harmonisert med kommunens egne krav for å sikre sammenlignbare og representative prøver. Kommunen foreslår at tillatelsen presiserer at prøvene skal tas som

mengdeproporsjonale prøver. Videre anbefaler kommunen å stille krav om maksimalt 10 % usikkerhet for mengdemåler, samt at måleutstyr kalibreres og driftes i henhold til leverandørens instrukser. Dokumentasjon på kalibrering bør oppbevares hos virksomheten.

Kommunen anbefaler også at det etableres et fast prøvetakingspunkt. Dersom prøvetakingspunktet flyttes, bør virksomheten varsle myndighetene og begrunne behovet for endringen. Dette vil bidra til å sikre at prøvetakingen forblir representativ og at resultatene er sammenlignbare over tid.

Jens Eides kommentar og oversendte rutine beregning av mengde sanitærvann
Jens Eide har ingen kommentarer til utkastet eller til Lillesand kommunes uttalelse.

Virksomheten har oversendt en oppdatert rutine for beregning av tilført sanitæravløpsvann. Virksomheten har beregnet sanitæravløpsvannets andel av den samlede avløpsmengden ved både høy og lav produksjonsbelastning, og anslår at sanitæravløpsvannet utgjør om lag 2 til 4 % av den totale vannmengden. Prøvetakingen skal utføres på den samlede avløpsstrømmen etter sammenføring av prosessavløpsvann og sanitæravløpsvann. Virksomheten vurderer at bidraget fra sanitæravløpsvannet vil ha begrenset påvirkning på analyseresultatene, og at prøvene derfor vil gi et representativt bilde av prosessavløpsvannet.

Jens Eide har videre beskrevet en beregningsmetode der andelen sanitæravløpsvann beregnes som forholdet mellom estimert sanitæravløpsmengde og samlet avløpsmengde. Denne andelen benyttes som en korreksjonsfaktor for å beregne prosessavløpsvannets andel av den totale avløpsmengden. Prosessavløpsvannets andel fremkommer ved å trekke sanitæravløpsandelen fra 100 %, og den korrigerte andelen benyttes deretter i de videre beregningene. Resultatet rapporteres som prosessavløpsvannets vannmengde.

Statsforvalterens tilbakemelding:
Statsforvalteren tar Lillesand kommunes kommentarer til orientering.

Statsforvalteren vurderer at virksomheten har dokumentert at sanitæravløpsvannet utgjør en begrenset andel av den totale avløpsmengden, og at den oversendte rutinen beskriver en metode for å korrigere den rapporterte vannmengden for bidraget fra sanitæravløpsvannet.

Statsforvalteren understreker samtidig at tillatelsen stiller krav om at prøvene skal være representative for virksomhetens prosessavløpsvann. Dette innebærer at virksomheten må ta hensyn til alle forhold som kan påvirke analyseresultatene. Dersom avløp fra leietakervirksomheter påvirker sammensetningen av sanitæravløpet, skal dette inngå i virksomhetens vurderinger og beregninger.

Statsforvalteren vurderer likevel at den nye foreslåtte løsningen vil kunne gi representative resultater for prosessavløpsvannet, forutsatt at virksomheten oppdaterer beregningene dersom endringer i bemanning, aktivitetsnivå, leietakerforhold eller produksjonsforhold medfører endringer i sanitæravløpsvannets andel av den samlede avløpsmengden. Virksomheten må videre sikre at utslippskontrollen gir representative og etterprøvbare data, og at usikkerheten knyttet til beregningene dokumenteres som en del av internkontrollen.

På denne bakgrunn vurderer Statsforvalteren at sammenføring av sanitæravløpsvann og prosessavløpsvann kan tillates på de vilkår som fremgår av tillatelsen.

5 Klagerett

Jens Eide og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Statsforvalteren sender kopi av dette brevet med vedlegg til Lillesand kommune.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon forurensning

Helene Heggelund Knutsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Utslippstillatelse med vilkår - Jens Eide AS

Kopi til:
LILLESAND KOMMUNE Postboks 115 4795 BIRKELAND

Statsforvalteren i Agder

Tillatelse til Jens Eide AS etter forurensningsloven

Tillatelsen er gitt i medhold av lov 13.03.1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven), § 11, jf. § 16 , og endret i medhold av forurensningsloven § 18 tredje ledd. Tillatelsen med senere endringer er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene fremgår på side 6 til og med side 18. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 08.10.2026 og ersatter tidligere tillatelsesdokumenter. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Hvis Jens Eide ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen fire år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Nøkkeldata

Bedrift	Jens Eide AS
Postadresse (bedrift)	Gaupemyrheia 16, 4790 Lillesand
Org. nummer (eier)	886 383 932
Org. nummer (bedrift)	886 396 732
Næringskode og bransje	10.110 Bearbeiding og konservering av kjøtt
Kategori for virksomheten[1]/type virksomhet	Ikke omfattet av IED, slakteri og bearbeiding av kjøtt
Beliggenhet (virksomhet)	gnr./bnr. 43/74
Kommune og fylke (virksomhet)	Lillesand kommune, Agder
Lokalisering av virksomheten	UTM-sone: 32, øst: 464659, nord: 6458829

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer:	Anleggsnummer:
2023.0045.T	4215.0049.01

Tillatelse første gang gitt:	Tillatelse sist revidert i medhold av forurensningsloven § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
23.05.2006	14.03.2023	08.10.2026
Veronica Skjævestad Seksjonsleder forurensning		Helene Heggelund Knutsen rådgiver

[1] jf. forskrift 01.06.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og beskrivelse av endring
0	06.03.2023	Total revidering av gammel tillatelse (>10 år). Midlertidige grenseverdier
1	14.03.2023	Pkt. 3.1.1 Tabell 1: maksimal utslippsmengde for fosfor er rettet.
2	13.06.2025	Pkt. 3.1.1 Tabell 3.1 og 3.2: Nye endelige utslippsgrenser for utslipp til vann
3	08.10.2026	Tabell 3.1: Grenseverdier for utslipp av komponenter som var gjeldende frem til og med 31.12.2025 er fjernet. Pkt. 3.4: Sammenføring av sanitæravløpsvann og prosessavløpsvann. Pkt. 8.1: Frist for når energiledelsessystemet skal være opprettet, er endret i samsvar med tilbakemeldingen på avvik etter tilsyn 03.03.2026. Pkt 11.3: Det er lagt til et punkt under kvalitetssikring av målinger. Rutinen for beregning av tilføyd sanitærvann til renseanlegget for prosessavløpsvann skal holdes oppdatert. Vedlegg 1 med oversikt over prioriterte miljøgifter er fjernet som følge av at listen er dynamisk og kan endres.

Innhold

Tillatelse til Jens Eide AS etter forurensningsloven 1
Endringslogg 2
1 Tillatelsens ramme 5
2 Generelle vilkår 5
2.1 Utslippsbegrensninger 5
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier 5
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig 5
2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt 5
2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold 6
2.6 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare 6
2.7 Internkontroll 6
3 Utslipp til vann 7
3.1 Utslippsbegrensninger 7
3.1.1 Utslipp fra punktkilder 7
3.1.2 Diffuse utslipp 8
3.2 Utslippspunkt for prosessavløp 8
3.3 Kjølevann 8
3.4 Sanitæravløpsvann 8
3.5 Utslippsreduserende tiltak 8
3.5.1 Renseanlegg for prosessavløpsvann 8
3.5.2 Bufferkapasitet 9
3.5.3 Fettavskiller 9
3.5.4 Håndtering av blod og vominnhold 9
3.5.5 Gjødselvann, pressaft og saltlake 9
3.5.6 Oljeholdig avløpsvann 9
3.6. Vannforbruk 9
3.7. Avløpsnettet 10
4 Utslipp til luft 10
4.1 Forbrenning med rene brensler 10
4.2 Diffuse utslipp 10
4.3 Lukt 10
5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter 10
6 Kjemikalier 11
7 Støy 11
8 Energi 12

8.1 Energiledelse 12
8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi 12
8.3 Spesifikt energiforbruk 12
9 Avfall 12
9.1 Generelle krav 12
9.2 Håndtering av slakteavfall 13
9.2 Håndtering av farlig avfall 13
10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning 13
10.1 Miljørisikoanalyse 13
10.2 Forebyggende tiltak 13
10.3 Etablering av beredskap 14
10.4 Varsling av akutt forurensning 14
11 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten 14
11.1 Kartlegging av utslipp 14
11.2 Utslippskontroll 14
11.3 Kvalitetssikring av målingene 14
11.4 Program for utslippskontroll 15
11.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten 15
12 Miljøovervåking 16
12.1 Overvåking av resipienter 16
13 Undersøkelser og utredninger 16
13.1 Utredning av renseløsninger 16
13.2 Kartlegging av ledningsnett 16
14 Eierskifte, omdanning mv. 16
15 Nedleggelse 16
16 Tilsyn 17

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra slakting på inntil 45 tonn skrotter per dag og produksjon av kjøttvare og pølse på inntil 45 tonn per dag. Dette gjelder per enkelt dag og ikke årsmiddel.

Tillatelsen gjelder for

- slakt av 2 500 tonn skrotter (slaktemengde av storfe, småfe og gris) per år,
- produksjon av 2 500 tonn skåret kjøtt (nedskjæring i skjærehall, f.eks. biffer, kjøtt etc.) per år og
- foredling av 2 500 tonn kjøttvare (produsert vare, f.eks. pølser, bacon etc.) per år.

Ved vesentlige endringer (mer enn 10 % produksjonsøkning) skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 13. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 til 13 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jf. pkt. 2.3.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår, jf. pkt. 3.2, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår, jf. pkt. 4.1, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Jens Eide AS skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 10.4.

2.7 Internkontroll

Jens Eide AS plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette[2]. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrolloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Jens Eide AS plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av pkt. 10.1.

[2] Forskrift 06.12.1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Utslipp fra punktkilder

Grenseverdier for utslipp av komponenter til vann er vist i Tabell 3.1. Ved vedvarende høye/økte verdier for utslipp av komponenter som skal måles og rapporteres, men ikke har en utslippsgrense (TOC, nitrogen, kobber, sink), kan Statsforvalteren bestemme nye utslippsgrenser. Grenseverdier for avløpsmengde er vist i Tabell 3.2. Utslippet skal i størst mulig grad jevnes ut over døgnet, eller deler av døgnet før utslipp til offentlig avløpsnett.

***Tabell 3.1**: Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om målinger, jf. punkt 11.2**

	Utslippsgrenser		
	Gj.snitt Døgnutslipp midlet over året [mg/l]	**Maksimal døgnutslipp [kg/døgn]**	**Høyeste verdi / intervall (måles kontinuerlig)**
	Fra og med 01.01.2026	Fra og med 01.01.2026	
Komponent			
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{Cr})	600	144	
Biologisk oksygenforbruk (BOF_5)	300	72	
Fosfor (P_{tot})	18	2,4	
Suspendert stoff (SS)	300	72	
Fett	50	12	
TOC	Skal måles og rapporteres		
Nitrogen (N_{tot})	Skal måles og rapporteres		
Kobber (Cu)	Skal måles og rapporteres		
Sink (Zn)	Skal måles og rapporteres		
pH			6,5 – 8
Temperatur			<30 °C

*Utslippsbegrensningene gjelder for ufortynnet avløpsvann.

Det skal tas døgnblandprøver når prøven skal analyseres for BOF_5, KOF_{Cr} eller SS. Det skal tas mengdeproporsjonale prøver.

***Tabell 3.2** Maksgrenseverdier for avløpsmengde**

	Timegrense	**Døgngrense**

	[m³/time]	[m³/døgn]
Prosessavløpsvann	15	240

*Grenseverdiene er midlet over døgnet

3.1.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Det skal ikke skje spyling av utstyr eller kjøretøy på areal som drenerer til vassdrag eller overvannsledning. Det skal heller ikke skje lagring av utstyr, tanker og lignende som ikke er ikke er tilstrekkelig rengjort eller sikret mot lekkasjer, på areal som drenerer til overvannsnettet. Slike operasjoner og slik lagring gjøres innendørs og avløp ledes til renseanlegg.

3.2 Utslippspunkt for prosessavløp

Jens Eide AS skal føre sitt prosessavløp inn på kommunalt avløpsanlegg, Fossbekk renseanlegg med utslipp i Lillesandsfjorden i henhold til de krav som kommunen stiller for påslippet[3]. Endring av utslippskrav eller utslippssted i tillatelsen til det kommunale avløpsanlegget, kan medføre at forurensningsmyndigheten stiller nye krav for prosessavløpet.

3.3 Kjølevann

Virksomheten skal ikke ha utslipp av kjølevann.

3.4 Sanitæravløpsvann

Virksomhetens sanitæravløpsvann kan ledes til renseanlegget for prosessavløpsvann. Jens Eide AS skal til enhver tid sikre at prøver av prosessavløpsvannet er representative for den faktiske produksjonen. Dette innebærer blant annet krav om at det gjennomføres beregninger av mengden tilført sanitæravløpsvann. Dersom kravene ikke etterleves, kan Statsforvalteren pålegge virksomheten å gjennomføre nødvendige tiltak for å separere avløpsstrømmene og/eller endre tillatelsen i henhold til forurensningsloven § 18 første ledd punkt 1.

Bedriftens sanitæravløpsvann ledes videre ut på offentlig avløpsnett og til Fossbekk renseanlegg. Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

3.5 Utslippsreduserende tiltak

3.5.1 Renseanlegg for prosessavløpsvann

Før utslipp til Fossbekk kommunalt avløpsanlegg skal prosessvannet renses gjennom en fettavskiller/slamavskiller.

Alt prosessavløpsvann skal føres til utjevningstank/luftesystem og annet rensesystem med utstyr for måling og prøvetaking før det blir ført til kommunalt avløpsanlegg.

Ved rengjøring av maskiner, gulv og lignende skal mest mulig av fast materiale fjernes ved feiing, skraping og lignende. Sluk skal utstyres med oppsamlingskurver eller rister slik at slakte- og

[3] Jf. forskrift 01.06.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 15A om påslipp.

kjøttavfall ikke tilføres avløpsnettet. Partikkelholdig avløp skal renses i silanordning som automatisk fjerner avsilt masse, og har liten maskeåpning. Silen skal ha tilstrekkelig kapasitet.

Bedriften skal i størst mulig grad unngå å benytte stoffer som kan redusere rensekapasiteten ved renseanlegg.

Det skal finnes en driftsinstruks og utpekes en driftsansvarlig for renseanleggene og interne tiltak.

Drift av renseinnretninger og overvåking av utslippene, skal være en integrert del av driften og inngå i internkontrollsystemet. Driften skal logges og dokumenteres slik at driftsansvarlig til enhver tid er oppdatert og slik at dokumentasjonen kan hentes fram i ettertid.

Bedriften skal fortløpende vurdere og gjennomføre tiltak for å optimalisere renseprosessen og redusere utslipp av organisk materiale, næringssalter og fett.

3.5.2 Bufferkapasitet

For å hindre ukontrollerte utslipp til vann skal virksomheten ha en tilfredsstillende buffer- og lagringskapasitet for avløpsvann. Buffertank skal være basert på en vurdering av vannets sammensetning og mengder, og påvirkning på renseinnretning og kommunalt avløpsnett.

Virksomheten skal **innen 31.12.2023** ha et tilfredsstillende bufferlagringsarrangement.

3.5.3 Fettavskiller

Avløpsvann fra alle produksjonslokaler skal før utslipp som et minimum ledes gjennom fettavskiller. Fettavskilleren skal være dimensjonert for en oppholdstid på minimum 15 minutter. Rent og urent vann skal ikke blandes. Fettavskiller må ikke utsettes for støtbelastninger, høye temperaturer (> 30 °C) eller store temperatursvingninger i tilført avløpsvann, jf. pkt. 3.1.1.

3.5.4 Håndtering av blod og vominnhold

Blod skal samles opp og ikke tilføres avløpsnettet. Etter stikking skal slaktet renne av seg så lenge at blodspillet ved videre bearbeiding blir lite.

Vominnhold må ikke tilføres avløpssystemet. Eventuelt søl av mage- og tarminnhold i forbindelse med flåing og vomuttak skal samles opp før vasking/spyling av lokalene.

3.5.5 Gjødselvann, pressaft og saltlake

Det er ikke tillatt å slippe ut avrenning fra gjødselkjeller– og tank, eller pressaft til avløpsnettet.

Utslipp av mengde og ev. påvirkning av konsentrert saltlake skal utredes og vurderingene skal inngå i virksomhetens miljørisikovurdering.

3.5.6 Oljeholdig avløpsvann

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.6. Vannforbruk

Forbruk av vann skal reduseres mest mulig og alle slanger skal utstyres med selvlukkende kraner. For å redusere vannforbruk og mengde avløpsvann som slippes ut skal beste tilgjengelige teknikker for drift og rengjøring tas i bruk.

Spesifikt vannforbruk skal dokumenteres. Vannforbruk for bearbeiding av kjøtt skal rapporteres som vannmengde (m^3) per tonn råmateriale, beregnet som et årlig gjennomsnitt.

3.7. Avløpsnettet

Det skal til enhver tid eksistere et ledningskart som viser ledninger som er i bruk internt i bedriften.

Oversikten/kartet over ledningsnett skal være en del av internkontrollsystemet, jf. pkt. 2.5 og 2.7.

Avløpsnettet skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

a) avløpsvannet mengde og egenskaper og
b) forebygging av lekkasjer og tilstoppinger

Bedriften skal legge til grunn anerkjente metoder som beslutningsgrunnlag for rehabilitering av avløpsnettet.

4 Utslipp til luft

4.1 Forbrenning med rene brensler

Dersom bedriften benytter fyringsanlegg med rene brensler, gjelder krav for utslipp til luft direkte etter forurensningsforskriften kapittel 27 om *Forurensninger fra forbrenningsanlegg med rene brensler.*

4.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder eller områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

4.3 Lukt

Lukt fra produksjon ved bedriften og eventuelle lufteinnretninger e.l., skal være så lav at det ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Dersom luktulemper oppstår, kan Statsforvalteren kreve at det gjennomføres luktmålinger sammenstilt med beregninger av spredning og påvirkning ved nærmeste nabo. Relevante tiltak for å redusere luktbelastningen må eventuelt utredes og iverksettes.

Jens Eide AS skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt.
Det skal foreligge en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013. Diffuse utslipp som oppstår jevnlig, må inngå i luktrisikovurderingen. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

5 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetens område og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriftens kapittel 2[4], eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også pkt. 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.[5]

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket[6] og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtrykknivå ved mest støyutsatte fasade:

Tabell 7.1 *Grenseverdier for støy*

Mandag-fredag	Kveld mandag-fredag (kl. 19-23)	Lørdag	Søn-/helligdager	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
55 L_{den}	50 $L_{evening}$	50 L_{den}	45 L_{den}	45 L_{night}	60 L_{AFmax}

[4] Jf. forskrift 01.06.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.
[5] Jf. lov 11.06.1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven) § 3a om substitusjonsplikt.
[6] Forskrift 30.05.2008 nr. 516 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensing av kjemikalier (REACH-forskriften).

L_{den} er A-veiet gjennomsnittsnivå for døgn (dag-kveld-natt) med på 5 dB tillegg på kveld og 10 dB på natt.
$L_{evening}$ er A-veiet ekvivalentnivå for kveldsperioden kl. 19-23.
L_{night} er A-veiet ekvivalentnivå for 8-timersperioden fra kl. 23- 07.
L_{AFmax}, som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

8 Energi

8.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i virksomheten for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. pkt. 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være etablert **innen 01.02.2027.**

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 11.5.

9 Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.[7]

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal primært ombrukes i egen produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig uten urimelig kostnad gjenvinnes på annen måte.

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås.

[7] Se bl.a. forskrift 01.06.2004 nr. 930 om gjenvinning av avfall (avfallsforskriften) og forskrift 01.06.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 18.

For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

9.2 Håndtering av slakteavfall

Animalsk avfall, fett og gjødsel skal lagres slik at det ikke medfører luktulemper eller avrenning.

Strø fra dyrebiler, vominnhold og gjødsel skal håndteres i henhold til gjødselvareforskriften.

Det skal til enhver tid finnes dokumentasjon på at Jens Eide AS har avtaler om spredeareal for gjødsel, eventuelt at det finnes dokumentasjon på at gjødsel er levert til lovlig mottak for slikt avfall.

Alt slakteavfall, blodvann, prosessvann eller annet avfall fra slakteprosessen skal samles opp i lukkede tanker eller tette containere og lagres på dertil egnet sted i påvente av videre transport.

9.2 Håndtering av farlig avfall

Farlig avfall skal håndteres i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal foregå i tett container eller under tak på fast dekke. Lagret skal være sikret mot uvedkommende.

Det farlige avfallet skal leveres minst 1 gang pr. år til godkjent mottak. Plikten inntrer ikke før den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder.

10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1 Miljørisikoanalyse

Jens Eide AS skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Jens Eide AS skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Jens Eide AS skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Jens Eide AS skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3 Etablering av beredskap

Jens Eide AS skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapen mot akutt forurensning øves minimum en gang per år.

10.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift[8]. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

11 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

11.1 Kartlegging av utslipp

Jens Eide AS plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll, jf. pkt. 11.4.

11.2 Utslippskontroll

Jens Eide AS skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i tabell 1 i tillatelsen
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

For utslipp av komponenter som er regulert i tabell 1 i pkt.3.1, skal Jens Eide årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til pkt. 11.5.

11.3 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.

[8] Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.
- sikre at prøvene for prosessavløpsvannet er representative, og at mengden sanitæravløpsvann er trukket fra målingene.

Virksomheten skal utarbeide og innføre en rutine som kvalitetssikrer at analyseprøvene av prosessavløpsvannet er representative. Rutinen skal holdes oppdatert.

11.4 Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (pkt. 11.1 første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (pkt.11.2) og kvalitetssikring av målingene (pkt. 11.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippsstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

11.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Jens Eide AS skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter bl.a. produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljødirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i pkt. 3.1 og 4.1 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

Bedriften skal sammen med den årlige egenkontrollrapporteringen sende forurensningsmyndigheten en rapport om antall luktklager og antall lukthendelser ved bedriften det siste året. Det skal redegjøres for årsaken til de enkelte lukthendelsene og/eller luktklagene, og eventuelle tiltak som er gjennomført for å begrense eller stanse utslippet.

12 Miljøovervåking

12.1 Overvåking av resipienter

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram. Dette gjelder så vel mulige effekter på luft, grunn, vann og sedimenter i den grad dette er aktuelt.

Dersom målinger av forurenset avløpsvann viser uakseptabel forurensning, skal bedriften overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking.

Et ev. overvåkingsprogram skal forelegges Statsforvalteren for eventuelle merknader.

Resultatene fra ev. undersøkelse sendes Statsforvalteren innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført.

Overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk finnes på http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no

13 Undersøkelser og utredninger

13.1 Utredning av renseløsninger

Jens Eide AS skal utrede aktuelle renseløsning/teknologi som vil bli etablert ved virksomheten. Utredningen skal omfatte resultat etter kartlegging av utslipp til vann og søknad om endelige grenseverdier for utslippene som skal gjelde fra og med 1.6.2025. Utredningen skal gjøres av uavhengig fagekspertise og en redegjørelse for dette skal sendes til oss **innen 1.6.2024**.

13.2 Kartlegging av ledningsnett

Oversikt over arealer, ledningsnett, renseenheter og utslippspunkt skal sendes til oss **innen 31.12.2023**. Oversikten skal også omfatte ev. tankanlegg og oljeutskiller.

14 Eierskifte, omdanning mv.

Hvis det driftsansvarlige selskap overdras til ny eier eller driftsansvaret overføres til annet selskap, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

Dersom det driftsansvarlige selskapet skal fusjonere, fisjonere, på annen måte omdannes eller selskapet skal overføre driftsansvaret for den forurensende virksomheten til nytt ansvarlig selskap, skal dette meddeles forurensningsmyndigheten. Nytt driftsansvarlig selskap kan ikke drive i henhold til tillatelsen før forurensningsmyndigheten har mottatt og godkjent ny tilfredsstillende finansiell sikkerhet fra det nye driftsansvarlige selskapet. Tidligere driftsansvarlig selskap er ansvarlig etter tillatelsen frem til slik godkjenning er gitt.

15 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis

anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift.[9] De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen tre måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand.

Bedriften skal også for nedleggelsesåret rapportere miljødata og eventuelle avvik via altinn.no, jf. pkt. 11.5.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

16 Tilsyn

Jens Eide AS plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

[9] Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall.